

<div></div>
עין משפט נר מצוה

סו א ב מיי פ"ב מהל' מנחות ה"א סתם עשין לו טוש"ע חור"מ ס"י רעו עקיף ה' בוז ג מיי ש הל' ב טוש"ע שם סעי' ג:
בס ד ה ו מיי פ"א מהל' חבל הל"ו והל"ו סתם עשין מ"ח טוש"ע י"ד ס"י שעד סעי' ח:
ע ז מיי פ"ג מהל' אבות ה"א טוש"ע א"ע ס"י לו סעי' א':
עא ח [מיי פ"א מהל' יצוס הל"ו] טוש"ע א"ע ס"י קסו סעי' ד:
עב ט מיי פ"ג מהל' אפורי ביאה ה"ב:
עג י מיי פ"ג מהל' טעמאי מנכס ומנשכ חלה: ג
עד ב מיי פ"ו מהל' תרומות ה"ג:
עה ל מיי פי"ח מהל' אפורי ביאה ה"ב [וחל"ן] ופי"ט ה"א ה"ב ב' טוש"ע א"ע ס"י ו סעי' ט' ו סעי' יב:
עו מ מיי פ"א מהל' אפורי ביאה ה"ג:

תום' הרא"ש

מ"ש וילדו לו בעינן. למ"ד המוכה לעובר לא קנה לא איצטריך וילדו לו כדפשי' לעיל וה"נ אמרינן בפרק מי שמת: איש כי יכה כל נפש אדם אפי' כל ידו הוא קרא כתיב באמרו אל הכהנים ותימה דבריש אלו הן והנחנין דריש ליה מקרא אחרנא דכתיב באלה מסעי כל מכה נפש לפי עדים: והא לא שעה ספיקא הוי משמע הכא חדשיב בן קיימא לרבנן טפי מלרשב"ג. ותימה דבפ' הערל

משמע איפסא דבן שמונה אמרי רבנא נפל דאי לא פליגי הוי נפל ולרשב"ג לא הוי נפל אלא אמרינן דבר ז' הוא ואישהתהוי אישתהוי וי"ל דבתריי פליגי דבבן ח' פליגי דבתימיא פלוגתיהוי בתוספתא והא דאמריין הכא דפליגי בסתם ולודות דייק תלמודא מדקתני במילתי

דרשב"ג כי ששהה ל' יום בארם אינו נפל דאי לא פליגי אלא בבן ח' כדמשמע דרשב"ג יום אינו נפל ומדנקט האי לישנא כי ששהה ל' יום בארם אינו נפל ולא מפליג רשב"ג בין סתם ולדות לבן ח' להכי אמר כל ששהה סבלל כל הולדות. ותימה היאך נידחא ליה ממתניין אליבא דרבנן והא בפירא נמי אפי' רבנן מודו ואמאי חייב באבילות וי"ל דמתוקמא

מתני' בנפל מן הגג ואכלו ארי ותימה בנפל מן הגג לדיכא ריעותא מיט' דרשב"ג ניזיל דרשב"ג מיט' דרשב"ג ניזיל בתר רוב נשים דהויל' מפליא ילקו ועי' דבפ' ר"א מילה וספקין כרשב"ג ואסרי' עגלא חליתאה דאישתחית ביומא דשבעה וי"ל כיון דמיעוטא דנפלים מצוי הוה חיישנין במיעוטא כוה כדאמרין גבי מים שאין להם סוף כיון דמיעוט ניצולין [וחיישנין] ליה. ולענין אבילות נמי כיון דנפלים מצויין הן לא אולנין בתר רובא להחמיר דלענין אבילות אקילו חכמים וגדולה יזו בפי יש בכור כדאמרין מו ל' כיום שלפניו לענין אבילות משום דקי"ל דהלכה כדברי המקיל באבל אע"ג דקי"ל בפ' החולץ דאם וילדה) ותימה הכא אמרינן דהכא דאינו שעה דאינו מתאבל על הספק ובכמי' שמחות תנן הספיקות מתאבלין עליהן וי"ל

מרד:

אצר ילא ראשו אין דוחין נפש מפני נפש ומיהו אפשר דדוקא היכא דלמנו חיה לא מייחייב ההורגו עד שינא ראשו שחלו קלת בחיות אמו אצל היכא דמתה חייב משום דכמונה בקופסא דמי וא"ת אס ממאי לומר דמומר להורגו בצטון אפי' מתה אמו ולא הוי כמונה בקופסא

אמאי מחללין עליו את השבת שמציאין סכין דרך ר"ה לקרוע האס כדמוכה בפ' קמא דערכין (דף יז:) וי"ל דמכל מקום משום פקוח נפש מחללין עליו את השבת אף ע"ג דמומר להורגו דהא גוסס בידי אדם ההורגו פטור

כדלמר פרק הנשרפין (סנהדרין עת.) דרוב גוססים למיתה ומחללין את השבת עליו כדלמר פרק בתרא דיומא (ד' פד:) דלין מהלכין צפקוח נפש אחר הרוב: **מאי טעמא** וי"דו לו בעינן.

למ"ד המוכה לעובר לא קנה לא איצטריך למדרש מוילדו כדלמר כפי מי שמת (פ"ג דף קנב:): **ואיש כי יכה בֹּא נפש אפילו בֹּא דהו**. הא

קרא כתיב צאמור אל הכהנים ותימה דצריש הנחניקן (סנהדרין דף פד:) דריש מקרא אחרנא דכתיב צאלה מסעי כל מכה נפש: **הא** לא שעה ספקא הוי. משמע הכא דלרבנן הוי טפי צר קיימא מלרשב"ג דאפילו בן יום א' הוי לדידהו בן קיימא וכן צפ' החולץ (יבמות לו נ:): ואילו בתוספתא(ס) מתינא פלוגתיהיו על בן ח' דלרבנן אפילו שעה שלשים יום הוי נפל ואמא רשב"ג למימר דאס שעה ל' יום הוי צר קיימא דלמר בן ז' הוא ואישהתהוי אשתהי וכן צפרק הערל (יבמות דף פד:) ויש לומר דבתרמי פליגי ודייק מ"ל קאמר רשב"ג אס שעה ל' יום אינו נפל כיון דקאי ארבנן דלממי צצר ח' דהוי נפל ומדנקט כל ששהה משמע דכלל ולדות צעי רשב"ג יום ל' ואס כן שמעינהו לרבנן דלאו בלי' תלוי אלא צדדשי ההריון:

דקים ליה דבדו לו חדשיי. הא לא קיס ליה ספקא הוי וצנפל מן הגג לו אכלו ארי איידי דצפיהק ומת אפילו לרבנן הוי נפל כדלמר פרק רבי אליעזר אס לא הביא (שבת קנא.) ואס תאמר אס כן מאי טעמא דרשב"ג כיון לדיכא

ריעותא אמאי אינו מתאבל עליו דניזיל אחר רוב ולדות דהוו צני קיימא וצפ' רבי אליעזר אס לא הביא (שס) דלסר שהוא עגלה דלשתחית ביומא דשציעאה משום דהתם פסיק הלכה כרשב"ג אמאי לא אולנין בתר רובא וי"ל דנפלין הוי מיעוט דשכיח ודבר ההווה הוא ולכך החמירו חכמים ולענין אבילות הקילו וגדולה מזהא מצינו דלמר צפרק יש צבור (צבורות דף מט.) דיוס ל' כשלפניו לענין אבילות אע"ג דקי"ל כהחולץ (יבמות לו:): דמת ציוס ל' ועמדה ונתקדשה אס אשת כהן היא אינה חוללת דחשיב צר קיימא וא"ת דהכא אמר דכלא שעה ספקא הוא ואינו מתאבל עליו ובתסכת שמחות (פ"ד ה"ב) תנן ספק אחיו ספק אינו אחיו מתאבל עליו וי"ל דשאני התם כיון דצר קיימא הוא אי אין מתאבל עליו סכרי עולמא דלין מתאבלין על אחין א"י צספק

בן ט' לראשון או בן ז' לאחרון דמה נפשיך חד מינייהו חייב וגנאי דער לפטור שניהם: **שָׁרָשִׁים** יום איבא בינייהו. הא דלא קאמר יום אחד בשנה חשוב שנה איכא צינייהו דלרבי מאיר צב' שנים ויוס אחד סגי ולא הוי פליג אצרייתא דצסמוך היינו משום דשנת ג' צשציל צעינן מעת לעת עד שעה שגולדה כדלמר פ"צ דצחסיס (דף כה:): דשעות פוסלות צקדשים וי"ל דקיס ליה דרבנן לא צעו מעת לעת ועוד דאס כן אף לר' מאיר הוה ליה למתני ג' שנים ויוס אחד והוה ליה לפירושי דלא צעינן מעת לעת והא דתנן צפרק אלו נערות (כתובות דף כט.) הגיורת שנתגיירה פחותה מצת ג' שנים ויוס אחד יש לה קנס לא אחיא כרבי מאיר מדמגריץ יוס אחד שגש שנים ואס תאמר והיכי מוכח התם דרישא כרבי מאיר דקאמר פרק אלו נערות נערה אין קטנה לא והתם ע"כ אסיפא דמתני' סמיך דקמני (א) כל מקום שיט מכר אין קנס דמנערות איכא למימר דלא אחי למעטי קטנות אלא צוגרות דצפרק ארבע מיתות (סנהדרין דף סו:): תנן אין חייב הצא על נערה המאורסה עד שתהא נערה ודייק התם דתאח לאפוקי קטנה דאי לאפוקי צוגרת אלא על נערה מצעי ליה אלמא נערה אפילו קטנה משמע אלא אסיפא סמיך כדפרישית והיכי דייק מסופא דמתני' דרישא נמי ר"מ כיון דמצייתא לא אחיא כותיה וי"ל דלאו ממש ר"מ היא קאמר אלא דדייק דתנא דההוא פירקא סצר דקטנה אין לה קנס כדקמני צסיפא וא"כ נערות נקט לאפוקי קטנות ורבא דפריך צפ"ק דכתובות (דף יא.) הגיורת יש לה קנס יהצינן לה קנס דאולה ואכלנה צהיותא נכרית אלמא סצר דמתני' סצר דקטנה יש לה קנס היינו משום דסצר כיון דהך צבא דגיורת לא אחיא כר' מאיר צנמאי דנקט שגש שנים ויוס אחד אס כן גס לענין דקטנה יש לה קנס אחיא כרבנן (ס) וה"ה דפריך צפ' ד' וה' (צ"ק לה:): ממתני' דלאו נערות (דף כט.) דקמני כותית יש לה קנס לרבי מאיר אע"ג דההיא דגיורת לא אחיא כר"מ מ"מ כיון דסתם מתני' ר"מ היא מאי דמצינן לאוקומי כותיה מוקמינן:

יוצא דופן פרק חמישי נדה

צקצר. כי מת הוא קודם לה: **ופרכס**. עובר צצמעי אמו אחר מיתתה תלתא פרכוס. אלמא היא מיייתה צרישא: **לומר שממעט נו**. מתיצינן דקמני נוהל ומנחיל לומר שממעט צחלק צבורה כגון אס היה בן יוס אחד צשמת צציו והיה לו אח צבור ואח פשוט ומת הוא אחר צציו נוהל הוא מאציו את חלק צביעי צצנכסיו ומנחילו לשני אחיו וחולקינן הצבור והפשוט את חלקו של זה צשוה ונמנא ממעט צחלק הצבור דאי לאו איהו הוה שקיל צבור מרי תילתי כגון מצשה וצוצים ארצעה ופשוט נוטל צ' וצוצים ועכשיו נוטל הצבור ג' וצוצים כנגד שני אחין ומחלקו של זה ג' רצעי וצוצ מנאכו ציד צבור ד' וצוצים חסר צביע וציד פשוט צ' וצוצים ורציע. דוקא בן יוס א' אצל עובר אינו ממעט כדלמר לקמן בן שגולד לאחר מיתת אציו אינו ממעט צחלק הצבורה ונוטל הצבור שליש צבורמו וצין שלשנן יחלקו צ' שלשים: **מאי טעמא**. אמרינן בן יוס אחד דממעט אצל עובר לא: וילדו לו צעינן. משמע(י) צחייו: **צבור שגולד אחר מיתס אציו**. כגון מת אציו והאשה מעוצרת תאומים אין היונא ראשון נוטל פי שנים. צלאו תאומים לא משכחת לה דכיון דצבור לא נולד עד מות אציו פשוט מהיכן צא. אי נמי שהניח צ' נשים מעוצרות: **נמאן דלא כר' שמעון**. אכולה מתני' קאי דקא חשיב בן יוס אחד בן קיימא: **צאדס**. דאילו צצמהה צמנהה ימיס לא הוי נפל(י): **בתנ"י צס ג' שנים**. ציאתה ציאה לכל דצר: **סמקדשם**. אס מסרה אציה לכך: **אס צא עליה יצס קנאה**. וזכה צנכסי אחיו ליורשה(י) ולנמנא לה: **וחייצין עליה**. אס קצל צה אציה קדושין מזה וצא אחר עליה נהרג דציאתה ציאה: **ומעמאה אס צועלה**. אס היא נדה. אצל פחות מכן אע"ג שטממאה על צמנה אינה מטממאה את צועלה משום צועל נדה לטומאת ז' אלא משום נוגע ולטומאת ערב: **חסון**. של צועל נדה: **צעלוינו**. של זצ: **מן הפסולין**. כגון חלל נמין וממור ועצד ועוצד

כוכבים: פסלה. מתרומת אציה אס היא צת כהן דכתינא צגמרא דאלמנה לכהן גדול ציצמות (דף סח.) מנין לכהנת לויה וישראלית צצא עליהן כו' ת"ל כי תהיה לאיש זר(י) כיון שצצעלה לפסול לה פסלה: **מכל העריות**. כגון אציה או חתמיה: **ויאא פטורה**. מפני שהיא קטנה ולאו צת עונשין: **גב' ערב ראש השנה**. של שנה רציעית לרבי מאיר גופיה לא הוי צת ציאה עד יוס אחרון של שלשית דהוא ערב ראש השנה ולרבנן עד למחר דמיקלע יוס ראשון צרציעית: **שגשים יוס איבא צינייהו**. לרבי מאיר מצי איקלע שלשים יוס צשנה שלישית הויא צת ציאה ולרבנן עד דמיקלע שנה רציעית ואיכא צינייהו טובא: צשלמא

כוכבים: **פסלה**. מתרומת אציה אס היא צת כהן דכתינא צגמרא דאלמנה לכהן גדול ציצמות (דף סח.) מנין לכהנת לויה וישראלית צצא עליהן כו' ת"ל כי תהיה לאיש זר(י) כיון שצצעלה לפסול לה פסלה: **מכל העריות**. כגון אציה או חתמיה: **ויאא פטורה**. מפני שהיא קטנה ולאו צת עונשין: **גב' ערב ראש השנה**. של שנה רציעית לרבי מאיר גופיה לא הוי צת ציאה עד יוס אחרון של שלשית דהוא ערב ראש השנה ולרבנן עד למחר דמיקלע יוס ראשון צרציעית: **שגשים יוס איבא צינייהו**. לרבי מאיר מצי איקלע שלשים יוס צשנה שלישית הויא צת ציאה ולרבנן עד דמיקלע שנה רציעית ואיכא צינייהו טובא: צשלמא

כוכבים: **פסלה**. מתרומת אציה אס היא צת כהן דכתינא צגמרא דאלמנה לכהן גדול ציצמות (דף סח.) מנין לכהנת לויה וישראלית צצא עליהן כו' ת"ל כי תהיה לאיש זר(י) כיון שצצעלה לפסול לה פסלה: **מכל העריות**. כגון אציה או חתמיה: **ויאא פטורה**. מפני שהיא קטנה ולאו צת עונשין: **גב' ערב ראש השנה**. של שנה רציעית לרבי מאיר גופיה לא הוי צת ציאה עד יוס אחרון של שלשית דהוא ערב ראש השנה ולרבנן עד למחר דמיקלע יוס ראשון צרציעית: **שגשים יוס איבא צינייהו**. לרבי מאיר מצי איקלע שלשים יוס צשנה שלישית הויא צת ציאה ולרבנן עד דמיקלע שנה רציעית ואיכא צינייהו טובא: צשלמא

כוכבים: **פסלה**. מתרומת אציה אס היא צת כהן דכתינא צגמרא דאלמנה לכהן גדול ציצמות (דף סח.) מנין לכהנת לויה וישראלית צצא עליהן כו' ת"ל כי תהיה לאיש זר(י) כיון שצצעלה לפסול לה פסלה: **מכל העריות**. כגון אציה או חתמיה: **ויאא פטורה**. מפני שהיא קטנה ולאו צת עונשין: **גב' ערב ראש השנה**. של שנה רציעית לרבי מאיר גופיה לא הוי צת ציאה עד יוס אחרון של שלשית דהוא ערב ראש השנה ולרבנן עד למחר דמיקלע יוס ראשון צרציעית: **שגשים יוס איבא צינייהו**. לרבי מאיר מצי איקלע שלשים יוס צשנה שלישית הויא צת ציאה ולרבנן עד דמיקלע שנה רציעית ואיכא צינייהו טובא: צשלמא

כוכבים: **פסלה**. מתרומת אציה אס היא צת כהן דכתינא צגמרא דאלמנה לכהן גדול ציצמות (דף סח.) מנין לכהנת לויה וישראלית צצא עליהן כו' ת"ל כי תהיה לאיש זר(י) כיון שצצעלה לפסול לה פסלה: **מכל העריות**. כגון אציה או חתמיה: **ויאא פטורה**. מפני שהיא קטנה ולאו צת עונשין: **גב' ערב ראש השנה**. של שנה רציעית לרבי מאיר גופיה לא הוי צת ציאה עד יוס אחרון של שלשית דהוא ערב ראש השנה ולרבנן עד למחר דמיקלע יוס ראשון צרציעית: **שגשים יוס איבא צינייהו**. לרבי מאיר מצי איקלע שלשים יוס צשנה שלישית הויא צת ציאה ולרבנן עד דמיקלע שנה רציעית ואיכא צינייהו טובא: צשלמא

מסורת הש"ס

א) צ"צ קמב: ט) נשם: ערכין ז. חולין כ"א. א) שבת קלה: יבמות לו. ורף פ: [תוספתא דשבת פט"ו ה"ד]. ד) סנהדרין ט: ס. קדושין י. יבמות ט: א) [אריכות מ' צמשנה וז ע' ביבמות ט: וקדושין י. ובסנהדרין ט: פירשו מוס' כל צני ממתיקן דהכל]. ו) [צמשי שמשמני' על ידה]. ז) מנחות י"א: ח) [לקמן מה. ר"ה י: מסת ג:]. ט) צס"א: לו שמעך. י) [שבת קלה: ט] ו[לירשה רש"ש]. ו) [ויקרא כב]. ז) [נצי מוס' סנהדרין פד: ד"ה ה"ג]. ז) [דשבת פט"ו ה"ד].

תורה אור השלם

1. בי תהיין לאיש שמי נשים דאחת דאחבה ודאחת שמונה וקדו לו צניס דאחובה ודשמונה וקדו הבן דצבור לשיאיה: דברים כא טו 2. בי את דחבר בן דשמונה יציר לתת לו פי שנים בכל אשר ימצא לו פי דואא ראשית אנו לו משפט דברים כא יז 3. ואיש כי יכה כל נפש אדם מות יקמות: ויקרא כד יז

הגהות רב"ח

א) תום' ד"ה שלשים וכו' דקמני כ"מ. י"ב דף מ ע"ב: ב) בא"ד כרנן והא דפריך:

מוסף רש"י

חובא בסוף התסכת

תום' הרא"ש (המשך)

דהתם אמרי' בספק בן ט' לראשון וכן ז' לאחרון דסמה נפשיך חד מינייהו חייב להתאבל וגנאי הדבר לפטור שניהן: וחיציבין עליה משום אשת איש. פרש"י אם קבל בה אביה קדושין וצא עליה נהרג דביאתו ביאה וק' לפי' למה לי למיתני הך בבא היינו אם בא עליה אחד מן העריות האמורות בתורה ומותין על נדיאה לפרש דקאי אהא דקאמר אם בא עליה יכנס קנאה דלא תיטא לא קנאה אלא מדרבנן מדי דהוה אביאת בן ט' קמ"ל דקנאה מדאורייתא וחיציבין עליה משום אשת איש: ערב ראש השנה איכא בינייהו. לר' מאיר סגי ליה בערב ראש השנה לרבנן צריך שתכנס לשנה רביעית: שלשים יום בשנה חשובין שנה איכא בינייהו וחמאי ליטא שנה שלישית איכא בינייהו לבר יום אחד דלר' מאיר בשתי שנים ויום א' סגי דיום אחד בשנה חשוב שנה ולא הוה פליג אבארייתא דבסמוך וי"ל דמשום יום אחד לא הוה קרי לה בת ג' שנים. ותימא ולימא יום אחד של רביעית איכא בינייהו דלר' מאיר בתחלת שנה רביעית סגי ולרבנן בעי' מעת לעת עד שעה שגולדה כדאמר לקמן בפירקין לענין קדשים. וי"ל דקיס ליה דלרבנן לא בעי מעת לעת ועוד דא"כ גם לר' מאיר ה"ל למיתני בת ג' שנים ויום אחד ולפרושי דלא צעינן מעת לעת: